instrategies

La crisi dels refugiats: el gran fracàs del projecte europeu?

Situació política i marc legal

Saray Espejo
Directora d'Afers Europeus

Barcelona
08.07.2016

Marc legal: **Construint una política d'immigració i asil comú**

Agendes de Treball

- L'Agenda Tampere (1999);
- El Programa de L'Haia (2004);
- El Programa d'Estocolm (2009)
- L'Agenda Europea de Migració (2015)

Grans temes:

- La gestió ordenada dels fluxos migratoris
- La dimensió exterior de la política d'immigració
- Integració de persones immigrants
- **La creació d'un sistema europeu comú d'asil**

Construint una política d'immigració i asil comú (2)

- Nou context internacional post 11-S (securitització de la immigració)

- Gran sensibilitat dels temes llibertat, seguretat i justicia als Estats Membre (cessió de sobirania)

> "A pesar del voluntarismo que trasluce en las conclusiones de Tampere, todavía no ha sido posible lograr un acuerdo a escala europea para la aprobación de algunas medidas delicadas que corresponden **a políticas inextricablemente arraigadas en el ámbito de la soberanía nacional**. Las dificultades jurídicas e institucionales de los Tratados actuales, en los que **la unanimidad en el Consejo sigue siendo en gran medida la norma**, explican en parte estas dificultades. Los Estados miembros demuestran a veces cierta reticencia a comprometerse a cooperar en este nuevo marco europeo, sobre todo si están en juego sus intereses. (…) Por otra parte**, las actuales restricciones del papel de colegislador del Parlamento Europeo** han sido objeto de críticas en cuanto al grado de transparencia del sistema de toma de decisiones".
>
> COM(2004) 401 final sobre "Espacio de Libertad, Seguridad y Justicia: balance del programa de Tampere y futuras orientaciones

Construint una política d'immigració i asil comú (3)

Gestió de fluxos: s'ha convertit en gestió de la immigració irregular (accés via marítima)

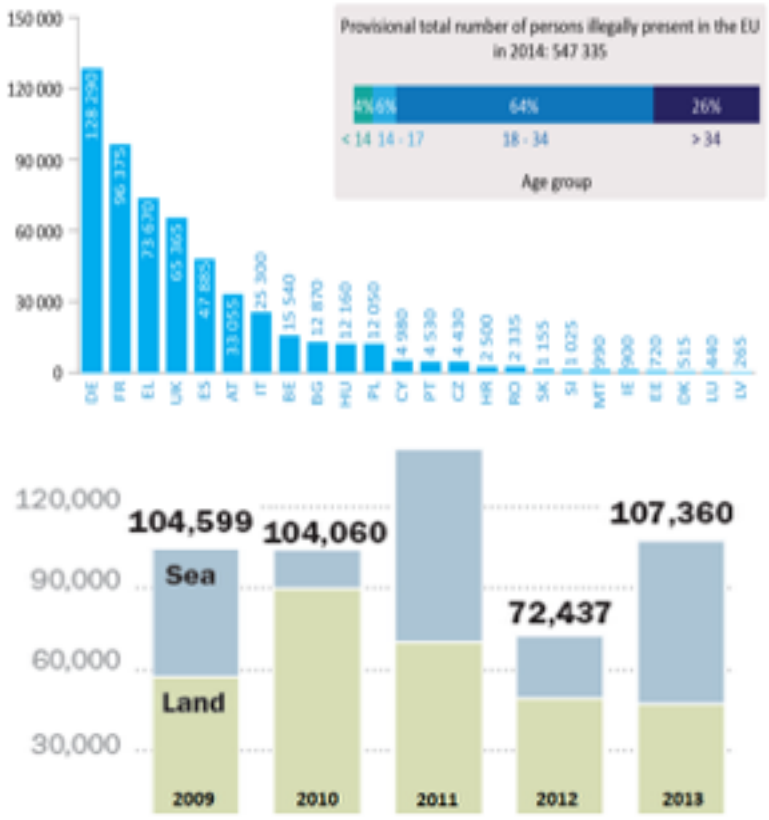

Sources : Rapports annuels de l'agence Frontex ; European Commission, Impact Assessment accompanying the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the European Border Surveillance System (Eurosur), Commission staff working paper, COM (2011) 873 final.

© Migreurop (2012) *Atlas des migrants en Europe. Géographie critique des politiques migratoires*, Paris, Armand Colin, 144 p.

Construint una política d'immigració i asil comú (i 4)

SECA - Sistema Europeu Comú d'Asil:

Previst 2012 i encara pendent:

Estatut uniforme de ASIL / PROTECCIÓ SUBSIDIÀRIA (DTVA 2005/85)

Un sistema comú per a la protecció temporal de les persones desplaçades, en cas d'afluència massiva (DTVA 2001/55);

Procediments comuns per a concedir / retirar els estatuts (DTVA 2004/83);

Determinació estat responsable examen sol·licitud ;

Normes relatives a les condicions d'acollida dels sol·licitants d'asil o de protecció subsidiària (DTVA 2003/9);

L'associació i la cooperació amb tercers països per gestionar els fluxos.

40 decisions d'infracció (Comissió, setembre 2015)

Construint una política d'immigració i axil comú (i 5)

Una política comuna d'immigració i asil inacabada:

- Una política d'immigració (gestió de fluxos i integració) i un sistema d'asil comú en construcció des de fa 17 anys
- Avenços en àmbits concrets.
- Preeminència de la gestió de fluxos (sobretot irregulars) per sobre de temes com l'asil, la integració i la cooperació amb tercers països;
- Gestió immigració, asil i control de fronteres són competència dels estats membres.

1. No és una crisi de refugiats a la UE

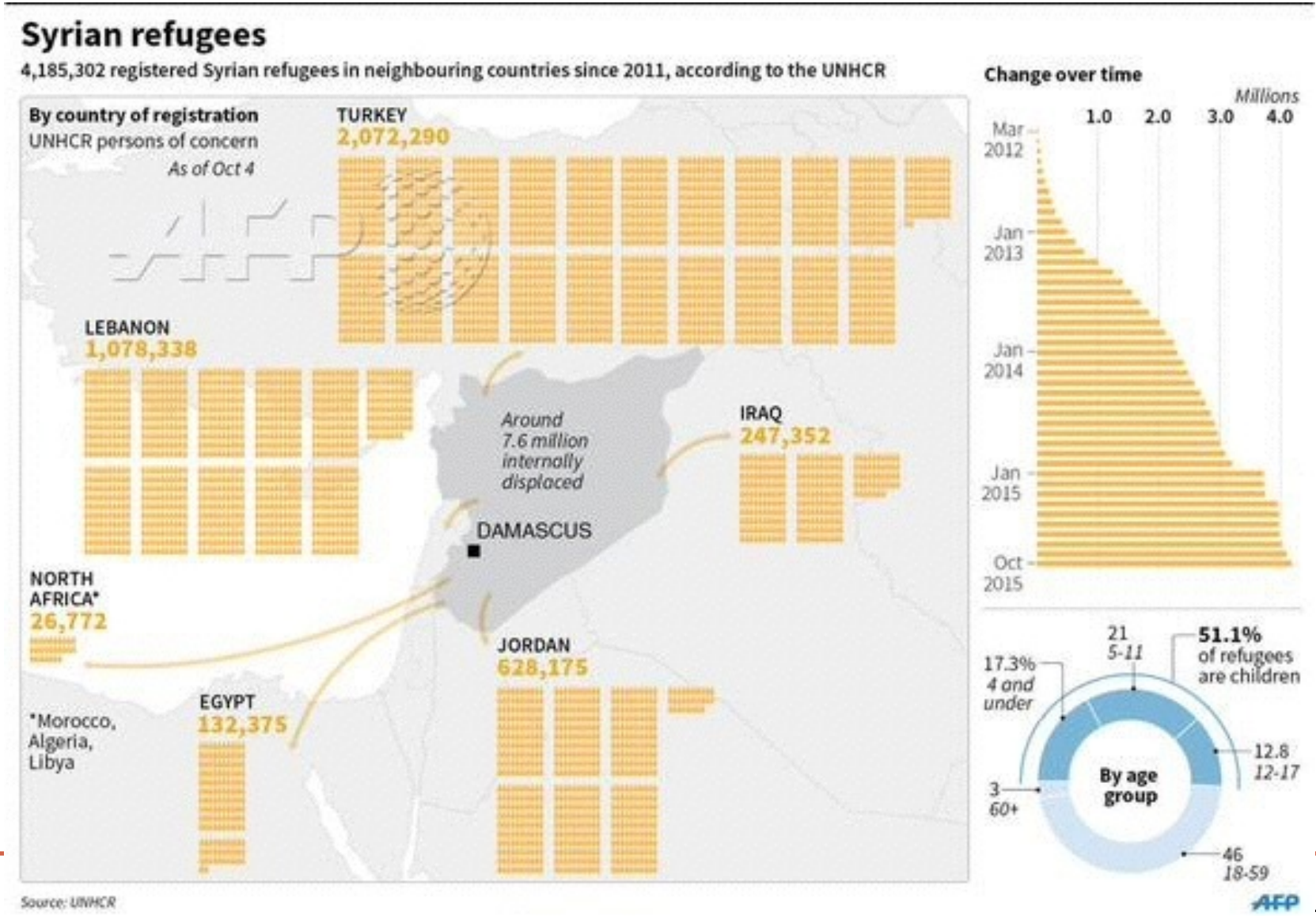

2. Però és una crisi europea d'innacció política

- La gestió de la immigració, l'asil i el control de fronteres és competència dels Estats membre.
- Pocs passos endavant i alguns endarrera...
  - Agenda Europea de Migració (2015)
    - Reassentament: 7272 persones (info de 15.06.2016) desde juliol 2015. Objectiu eren 6000 per any.
    - Reubicació: S'han reubicat 2280 persones (info de 15.06.2016) de les 160.000 dels hotspots d'Itàlia i Grècia
  - Cooperació països origen/trànsit ha esdevingut externalització de fronteres
    - Pla d'Acció amb Turquía
    - Conferència Alt Diàleg amb Balcans Occidentals
    - Partenariat amb països africans (Cimera de la Valletta)
  - Control de fronteres (seguretat) sense posar la protecció dels DDHH al centre:
    - Retorn/readmissió
    - Llistat de països segurs

3. És una crisi institucional

- Complexitat diàleg institucional
  - Falta d'ambició de la Comissió Europea
  - Rol limitat del Parlament Europeu
  - Competència clau dels Estats membre

- Complexitat relacions entre els Estats Membre:
  - “Solidaritat" interna: Dificultats per acceptar quotes de reubicació
  - Incomprensió EM frontera i EM acollida
  - Fractura Est-Oest

4. És una crisi de valors

- Respecte principis de la Unió Europea (Carta de Drets Fonamentals):
  - "...la Unión está fundada sobre los valores indivisibles y universales de la dignidad humana, la libertad, la igualdad y la solidaridad, y se basa en los principios de la democracia y del Estado de Derecho. Al instituir la ciudadanía de la Unión y crear un espacio de libertad, seguridad y justicia, sitúa a la persona en el centro de su actuación"

Eslovàquia es nega a acollir refugiats musulmans

- **El Govern de Bratislava afirma que prefereix quedar-se amb persones de confessió cristiana**

És una crisi de valors (2)

- En relació al Dret Internacional:
  - Declaració Universal de DDHH:
    - Article 13:
      - Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència en el territori d'un Estat.
      - Tota persona té dret a sortir de qualsevol país, àdhuc el propi, i a retornar-hi.
    - article 14:
      - En cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil i a beneficiar-se'n en d'altres països.
      - Aquest dret no podrà ser invocat contra una persecució veritablement originada per delictes comuns o per actes oposats als objectius i principis de les Nacions Unides.
      - Convenció de Ginebra (1951) i Protocol de Nova York (1967)

5. Algunes conseqüències (1)

- La sensació de fracàs de la UE (intern i extern)

Forbes / Leadership

The Little Black E

SEP 22, 2015 @ 11:07 AM 992 VIEWS

Refugee Crisis: Why Are Europe's Leaders Failing?

Refugees are becoming Russia's weapon of choice in Syria

Turkey sees targeting of civilian hubs as a deliberate attempt to create mass outflow of people and vacuum for pro-Assad forces to fill

5. Algunes conseqüències (2)

- La *desgestió* acaba converting aquest fenomen en 'ingovernable' "If we continue at that rate, we will be there by 2101" (J.C. Juncker)

Algunes conseqüències (3)

- Desconfiança entre els estats Membre

EL PAÍS

INTERNACIONAL

EUROPA EE UU MÉXICO AMÉRICA LATINA ORIENTE PRÓXIMO ASIA ÁFRICA FOTOS OPINIÓN BLOGS TITULARES »

CRISIS DE REFUGIADOS EN EUROPA ›

Hungría convoca un referéndum sobre las cuotas de refugiados de la UE

El presidente, Janos Ader, anuncia que la consulta tendrá lugar el próximo 2 de octubre

Why eastern Europe's resistance to refugee quotas is not 'selfish'

Marcin Zaborowski

Rather than condemning the actions of eastern and central European countries, Europe needs co-ordinated action to prevent this humanitarian crisis

5. Algunes conseqüències (4)

- Sense solucions globals
- Sense respostes a problemes com el trafficking

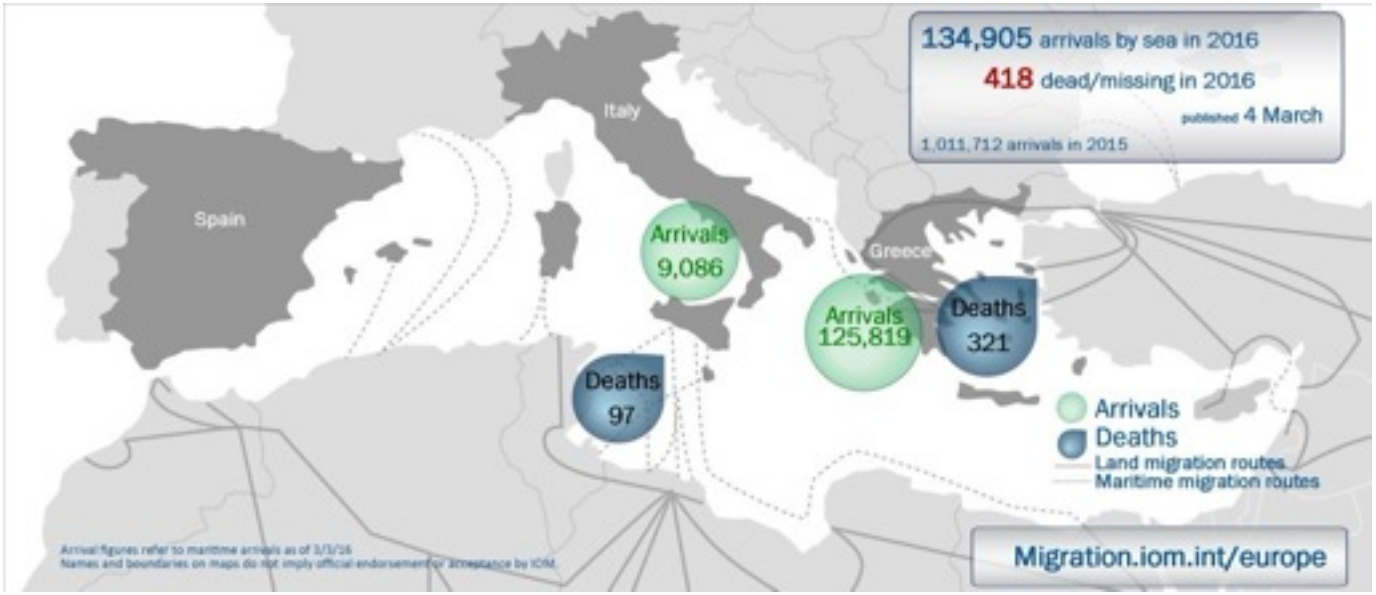

5. Algunes conseqüències (5)

- Schengen en perill
  - Impacte en llibertats fonamentals (lliure circulació)

5. Algunes conseqüències (6)

- Creixement euroescepticisme (anti-UE i anti-immigració)

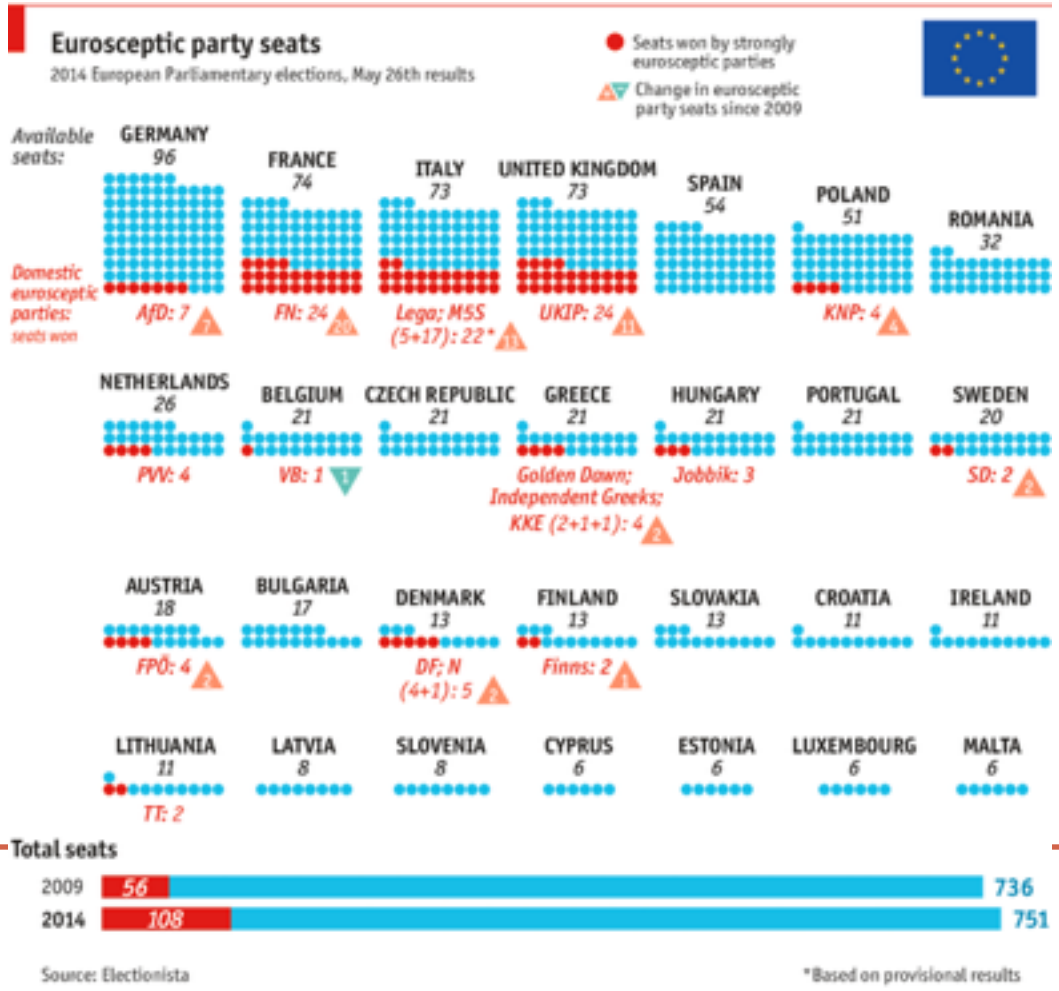

5. Algunes conseqüències (7)

- Creixement discurs xenòfob (criminalització refugiats)
- UE com espai on es vulnera dret internacional

5. Algunes conseqüències (i 8)

- Però més solidaritat ciutadana (ciutadania europea), ciutats refugi…

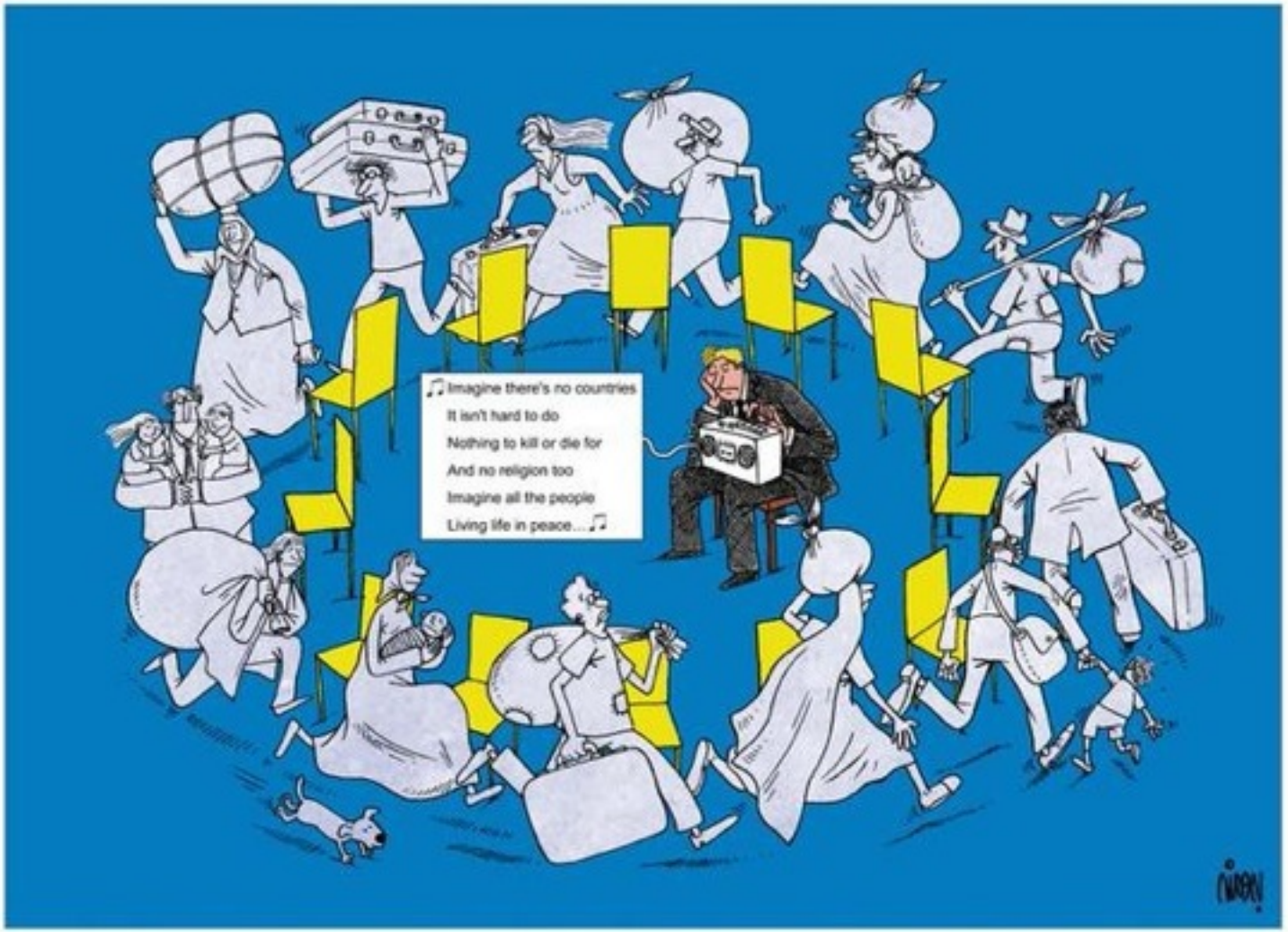
♫ Imagine there's no countries
It isn't hard to do
Nothing to kill or die for
And no religion too
Imagine all the people
Living life in peace... ♫

Gràcies